

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ СА ПРИВРЕМЕНИМ СЕДИШТЕМ У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Датум 26.10.2026.

ИЗВЕШТАЈ О НАУЧНОЈ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију

21. 10. 2026. године

Одлуком број 2145 Наставно-научног већа Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, образована је комисија за оцену подобности докторанта Миљане Ђоровић.

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, назив факултета (установе) у којој је члан комисије запослен:

1. др Ана Андрејевић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, научна област Филолошке науке, ужа научна област Англофона књижевност – председник Комисије;
2. др Владислава Гордић Петковић, редовни професор Филозофског факултета у Новом Саду, научна област Филолошке науке, ужа научна област Ангlistика, члан;
3. др Младен Јаковљевић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, научна област Филолошке науке, ужа научна област Англофона књижевност – ментор.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Име и презиме: Миљана Ђоровић

Датум рођења: 16.07.1995.

Адреса: Лисина, ул. Стефана Првовенчаног 36А, Рашка

Е-пошта: miljana.djorovic@pr.ac.rs

Образовање:

Од 2019. до данас – докторске студије: Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, ДАС Језик и књижевност, Модул књижевност.

Од 2018 до 2019. године – мастер студије: Филолошки факултет Универзитета у Београду. Звање: Мастер професор језика и књижевности.

Од 2014 до 2018. године – основне студије: Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Катедра за енглески језик и књижевност, Звање: дипломирани професор енглеског језика и књижевности.

Радно искуство:

Од 18.02.2021. асистент на Катедри за енглески језик и књижевност Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

Од 18.02.2019. до 17.02.2021. сарадник у настави на Катедри на енглески језик и књижевност Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

Додатно ангажовање:

Од 01.10.2020. до 30.09.2022. извођење вежби из предмета Енглески језик на Правном факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици и Високошколској јединици у Врању.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Радови:

- Ђоровић, М. (2020). Exile in Joyce's short story *Eveline* and O'Flaherty's *Going into Exile*. Међународни тематски зборник *Наука без граница 3: 1. Књижевност кроз простор и време*. стр. 201-212.
- Ђоровић, М. (2022). Loneliness in Philip K. Dick's Novel *Do Androids Dream of Electric Sheep?*. *Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Prištini*. LII (3), 147-160. DOI: 10.5937/zrffp52-39304
- Ђоровић, М. (2024). Exile and Loss in David Albahari's Novel *Bait*. *Folia linguistica et literaria*. Broj 49, 43-58. DOI: 10.31902/fli.49.2024.3
- Jakovljević, M., & Đorović, M. (2025). Mythological Inheritance and Irish identity in Ian McDonald's *King of Morning, Queen of Day*. In *Thematic Collection of Papers of International Significance: History, Culture, Identity* (Vol. 3, pp. 91–106).

Прикази:

- Ђоровић, М. (2022). *Сер Гавејн и Зелени витез: превод, тумачења и значења*, Младен Јаковљевић, Матица српска – Филозофски факултет Универзитета у Приштини, 2019, 253 стр. *Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини*. LII (4), 457-461.
- Ђоровић, М. (2023). *Књижевни ум и подручја фантастике* - Владислава Гордић Петковић и Младен Јаковљевић: Књижевни ум и подручја фантастике, Матица српска, Нови Сад. *Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини*. LIII (4), 412-426. DOI: 10.5937/zrffp54-54934

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат **Миљана Ђоровић** испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА НАПОМЕНА:

За ментора је предложен др Младен Јаковљевић, редовни професор Филозофског факултета у Косовској Митровици, Катедра за Енглески језик и књижевност.

Библиографија ментора са најмање 5 (пет) јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. Jakovljević M & Lončar-Vujnović M. (2016). Medievalism in Contemporary Fantasy: A New Species of Romance, *Imago Temporis. Medium Aevum*, 10, 97–116. DOI: 10.21001/itma.2016.10.03
2. Јаковљевић, М. & Гордић-Петковић, В. (2019). Фантазијско и фантастичко у савременој прози. У: Лончар-Вуновић, М. и др. (Ур.), *Наука без граница II: 1, Огледала стварности*, (51–65). Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини.
3. Јаковљевић, М. (2018). Магија, паганско и хришћанско у *Сер Гавејну и Зеленом витезу*. *Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини*, 48 (2), 209–228. DOI: 10.5937/ZRFFP48-17469
4. Јаковљевић, М. (2019). *Сер Гавејн и Зелени витез: превод, тумачења и значења*. Нови Сад: Матица српска, Филозофски факултет Косовска Митровица.
5. Jakovljević, M. & Gordić-Petković, V. (2019). *Sir Gawain and the Green Knight*: Not Really a Chivalric Romance. *Primerjalna književnost*, 42 (3), 185–202. <https://doi.org/10.3986/pkn.v42.i3.12>
6. Jakovljević, M. M. & Ćirković, M. M. (2023). Philip K. Dick's Decohering and Recohering Worlds: The Cases of *Ubik* and *The Man in the High Castle*. *Atlantis. Journal of the Spanish Association for Anglo-American Studies*, 45(1), 93–111. DOI: 10.28914/Atlantis-2023-45.1.06
7. Гордић Петковић, В. С., и Јаковљевић, М. М. (2023). *Књижевни ум и подручја фантастике*. Нови Сад: Матица српска.
8. Jakovljević, M. M., & Đorović, M. Lj. (2025). Mythological Inheritance and Irish Identity in Ian McDonald's *King of Morning, Queen of Day*. In: *History, Culture, Identity: Literature* (Vol. 3, p. 91–107). Kosovska Mitrovica: Faculty of Philosophy.

Комисија сматра да проф. Младен Јаковљевић испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област Филолошке науке, Англофона књижевност.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. Формулације назива дисертације

Комисија закључује да је радни назив дисертације *Ирски идентитет у савременој ирској прози: између реалистичног и фантастичног* прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. Предмета (проблема) истраживања

Опис теме: Предмет истраживања јесу начини на које се ирски идентитет представља, конструише и преобликује у савременој ирској прози, са посебним освртом на разлике и сличности између реалистичног и фантастичног модуса његовог обликовања. Истраживање ће бити засновано на одабраном корпусу савремених ирских романа. Три дела припадају реалистичној прози: *Колико миља до Вавилона?* Џенифер Џонстон (Jennifer Johnston, *How Many Miles to Babylon?*, 1974), *Међу женама* Џона Макгарна (John McGahern, *Amongst Women*, 1990) и *Све те ситнице* Клер Киган (Claire Keegan, *Small Things Like These*, 2021). Други део корпуса чине дела фантастичне прозе: *Краљ јутра, краљица дана* Ијана Макдоналда (Ian McDonald, *King of Morning, Queen of Day*, 1991), *Њен сурови одговор* Дирдре Саливен (Deirdre Sullivan, *Savage Her Reply*, 2020) и трилогија *Ирска песма* Шоне Лолес (Shauna Lawless, *Gael Song Series*), коју чине романи *Деца богова и ратника*, *Речи краљева и пророка* и *Земља живих и мртвих* (*Children of Gods and Fighting Men*, 2022; *The Words of Kings and Prophets*, 2023; *The Land of the Living and the Dead*, 2024). Истраживање савремену ирску прозу посматра као релевантан књижевни и културни оквир за проучавање различитих аспеката ирског идентитета. Богата међународна научна литература о питањима ирског идентитета потврђује трајни значај ове проблематике у оквиру ирских студија, али се компаративно разматрање представа ирског идентитета у реалистичној и фантастичној прози показује као недовољно истражено поље. Увид у релевантну литературу показује недостатак истраживања које би на јединственом корпусу упоредило начине на које реалистични и фантастични наративи обликују, преиспитују и преобликују представе о ирском идентитету. Управо се у томе огледа научни допринос предложене дисертације, која настоји да успостави компаративни оквир за проучавање односа између ирског идентитета, књижевног модуса и културног наслеђа. Истраживање ће тиме допринети проучавању савремене ирске књижевности у српској англистици, али и ширем разумевању начина на које књижевност учествује у обликовању и преиспитивању националних и културних идентитета. Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложености, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од 203 библиографских јединица релевантних за истраживање. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

1. Attebery, B. (1992). *Strategies of Fantasy*. Bloomington: Indiana University Press.
2. Bartlett, T., Curtin, C., O'Dwyer, R., & Ó Tuathaigh, G. (Eds.). (1988). *Irish studies: A general introduction*. Dublin: Gill & Macmillan.
3. Bartley, B., & Kitchin, R. (Eds.). (2007). *Understanding Contemporary Ireland*. London: Pluto Press.
4. Breninger, B. (2012). *Feminist Perspectives on Cultural and Religious Identities: Rewriting Mary Magdalene, Mother Ireland and Cú Chulainn of Ulster*. Frankfurt am Main: Peter Lang.
5. Browne, R. B., Roscelli, W. J., & Loftus, R. (Eds.). (1970). *The Celtic Cross: Studies in Irish Culture and Literature*. New York: Books for Libraries Press.
6. Castle, G. (2001). *Modernism and the Celtic Revival*. Cambridge: Cambridge University Press.
7. Dumbleton, W. (1984). *Ireland: Life and Land in Literature*. Albany: State University of New York Press.
8. English, R. (2006). *Irish Freedom: The History of Nationalism in Ireland*. London: Macmillan.
9. Ferriter, D. (2004). *The Transformation of Ireland 1900-2000*. London: Profile Books Ltd.
10. Fimi, D., & Sims, A. J. P. (Eds.). (2023). *Imagining the Celtic Past in Modern Fantasy*. London: Bloomsbury Academic.
11. Gibbons, L. (1996). *Transformations in Irish Culture*. Indiana: University of Notre Dame Press.
12. Harte, L. (2014). *Reading the Contemporary Irish Novel 1987-2007*. Oxford: Wiley Blackwell.
13. Inglis, T. (2008). *Global Ireland: Same Difference*. New York: Routledge.
14. Jackson, J. K. (Ed.). (2022). *Irish Folk & Fairy Tales: Fables, Folklore & Ancient Stories*. London: Flame Tree Publishing.

15. Jeffers, J. M. (2002). *The Irish Novel at the End of the Twentieth Century: Gender, Bodies, and Power*. New York: Palgrave Macmillan.
16. Kearney, R. (1997). *Postnationalist Ireland: Politics, Culture, Philosophy*. London: Routledge.
17. Kiberd, D. (1995). *Inventing Ireland: The Literature of the Modern Nation*. London: Random House.
18. Maher, E., & O'Brien, E. (2017). *Tracing the Cultural Legacy of Irish Catholicism from Galway to Cloyne and Beyond*. Manchester: Manchester University Press.
19. McCone, K. (1990). *Pagan Past and Christian Present in Early Irish Literature*. Kildare: An Sagart.
20. Walker, B. M. (2000). *Past and Present: History, Identity and Politics in Ireland*. Belfast: Institute of Irish Studies, Queen's University.

4. Циљеви истраживања

Циљеви

Циљ истраживања јесте да испита како се ирски идентитет обликује, представља, преиспитује и мења у савременој ирској прози, са посебним фокусом на однос између реалистичног и фантастичног модуса. Истраживање ће настојати да утврди на који начин различите наративне стратегије и књижевни поступци доприносе представљању ирског идентитета, као и у којој мери митолошки, фолклорни, религијски, историјски и културни елементи учествују у његовом конструисању и обликовању. Посебан циљ представља компаративно истраживање реалистичних и фантастичних романа како би се утврдиле сличности и разлике у начинима на које ова два модуса представљају односе између индивидуалног и колективног идентитета, традиције и модерности, као и културног наслеђа и савремених представа о ирском идентитету, карактеру и духу (Irishness).

Хипотезе

Основна хипотеза истраживања јесте то да савремена ирска проза не представља ирски идентитет као јединствену, стабилну и непромењиву категорију него као динамичну и вишеслојну категорију, која се непрестано мења у зависности од историјских, друштвених, политичких и културних околности. Полази се од претпоставке да реалистични и фантастични наративи учествују у овом процесу, али то чине посредством различитих наративних стратегија и начина обликовања књижевних стварности.

Посебне хипотезе:

1. реалистична и фантастична проза нуде различите, али комплементарне моделе представљања ирског идентитета који се међусобно надопуњују: док реалистични наративи идентитет претежно преиспитују посредством историјског искуства, друштвених односа и свакодневног живота, фантастични наративи то чине посредством мита, фолклора, натприродног и других/алтернативних стварности, чиме отварају простор за преобликовање и реинтерпретацију ирског идентитета.
2. значај историјског искуства у обликовању ирског идентитета у књижевности — прошлост у одабраним романима није само историјска позадина, већ и активан чинилац у обликовању колективног памћења, традиције, породичних односа и питања припадности.
3. кроз различите тематске целине — породицу, религију, простор, културно памћење, родна искуства, мит и фолклорно наслеђе — испољавају се различити и међусобно повезани обрасци ирског идентитета, карактера и духа, као и различити облици индивидуалног и колективног идентитета, при чему се ирски идентитет не обликује једним доминантним обрасцем него сложеним спојем историјских, културних, друштвених, религијских, родних и митолошких представа

5. Очекивани резултати

Очекује се да ће истраживање показати да се ирски идентитет у савременој ирској прози јавља као сложена, динамична и вишеслојна категорија, чије се значење мења у зависности од историјског, друштвеног и културног контекста. С тим у вези, очекује се да ће компаративна анализа показати да реалистични и фантастични наративи, иако користе различите поступке у обликовању књижевних стварности, деле интересовање за представе и питања ирског идентитета. Истовремено, очекује се да ће бити уочене разлике у начинима на који ова два модуса третирају питања историје, културног памћења, породице, религије, простора, традиције и модерности. Очекује се и да ће анализа показати да митолошки и фолклорни елементи у

савременом контексту добијају нове улоге и значења, којима аутори успостављају продуктивне везе између прошлости и садашњости, отварајући уједно простор за реинтерпретацију личних и колективних представа о идентитету. Компаративним сагледавањем два модуса, реалистичног и фантастичног, очекује се да ће се показати да ирски идентитет у савременој ирској прози није могуће свести на један устаљени, непромењиви културни, историјски и митолошки образац, већ је подложен континуираном процесу преиспитивања и прилагођавања.

6. План рада

Увод

1. Идентитет као појам и концепт
 - 1.1. Национални и културни идентитет
2. Књижевно-историјски и културни контекст ирског идентитета
 - 2.1. Историјски процеси обликовања ирског идентитета
 - 2.2. Келтски препород и Ирски књижевни препород
 - 2.3. Ирски идентитет у савременој ирској прози
3. Природа, простор и пејзаж као елементи ирског идентитета
 - 3.1. Природа и земља као манифестација ирског идентитета
 - 3.2. Представе руралне и урбане Ирске
 - 3.3. Ирски пејзаж између реалног и митског простора
4. Породица као место обликовања и преношења идентитета
 - 4.1. Патријархални модел и породични односи
 - 4.2. Породица као место очувања традиције и преношења културних вредности
 - 4.3. Трансформација породице под утицајем модернизације ирског друштва
5. Женски идентитет и положај жена у ирском друштву
 - 5.1. Маргинализација жена у патријархалном систему
 - 5.2. Мајчинство и женски идентитет
 - 5.3. Жене између традиције и модерности
6. Католичка црква и ирски идентитет
 - 6.1. Историјска улога Католичке цркве у Ирској
 - 6.2. Католицизам у свакодневном животу људи
 - 6.3. Хришћанско и паганско наслеђе у Ирској
 - 6.4. Протестантско наслеђе у Ирској
 - 6.5. Католичка црква између традиције и модерности
7. Мит, фолклор и ирско културно наслеђе
 - 7.1. Ирска и келтска митологија као део културног идентитета
 - 7.2. Митски ликови и митска бића
8. Закључак
9. Библиографија
 - 9.1. Извори
 - 9.2. Литература

7. Методе истраживања

Истраживање ће се заснивати на комбинацији књижевнотеоријских приступа у проучавању представљања и обликовања ирског идентитета у одабраном корпусу савремене ирске реалистичне и фантастичне прозе. Компаративном методом биће испитане сличности и разлике у начинима на које реалистички и фантастички наративи приступају питањима идентитета, културног наслеђа и односа између традиције и модерности. Текстурална и интертекстуална анализа омогућиће тумачење наративних поступака, мотива и симбола, као и испитивање веза између одабраних романа и ширег књижевног, историјског и културног контекста. Аналитичко-синтетичком методом биће издвојени и размотрени појединачни аспекти представљања ирског идентитета, а добијени резултати обједињени у синтезу која ће омогућити извођење закључака о његовим различитим манифестацијама у савременој ирској прози. Интердисциплинарни приступ омогућиће сагледавање односа књижевности и историјских, друштвених и културних процеса, док ће феминистичка критика бити примењена у анализи женског идентитета, родних односа и положаја жена у ирском друштву.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

КАНДИДАТА: Миљана Ђоровић

НАПОМЕНА: Кликните да бисте почели унос текста.

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је Миљана Ђоровић подобан кандидат за израду докторске дисертације.

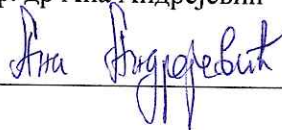
На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области филолошке науке, англофона књижевност.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Младен Јаковљевић подобан за ментора предложене докторске дисертације.

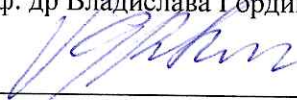
На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Миљане Ђоровић и предложене теме докторске дисертације *Ирски идентитет у савременој ирској прози: између реалистичног и фантастичног* а да се за ментора именује проф. др Младен Јаковљевић, редовни професор Филозофског факултета у Косовској Митровици.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Проф. др Ана Андрејевић

2. Проф. др Владислава Гордић Петковић

3. Проф. др Младен Јаковљевић

